

Heikki "Jose" Kivinen tietää paattien salat

Länsi-Suomi 2. kesäkuuta 2014

Jukka O. Mattila tuotti kirjan legendaarisen purjehtijan ja laivanrakentajan elämästä.

RAUMA
IRO LEHTONEN, LÄNSI-SUOMI

Hattulassa asuvan, eläkkeellä olevan rehtorin **Jukka O. Mattilan** mukaan raumalaisissa venekunnissa mietitään joka kesä korjausurakoiden keskellä, kuinkahan Jose olisi tämän tehnyt? Tarinan Jose on raumalainen purjehtija, laivanrakentaja ja -suunnittelija **Heikki Kivinen**, josta Mattila päätti tehdä kirjan. Toukokuun lopussa 87 vuotta täyttänyt Kivinen onkin oiva kohde kirjalle. Elävä legenda, kuten Mattila on jo kirjansa kanteen kuvaillut.

– Ensimmäinen ajatukseni oli, että miksi minusta kirjaa tehdään. Eikö sellaisista pitäisi tehdä, jotka ovat jotain ehtineet tehdäkin, Kivinen toteaa.

Monessa mukana

Vaatimattomuus on selvästi yksi Kivisen hyveistä, sillä vuonna 1927 syntynyt merenkävijä on ehtinyt olla monessa mukana ja meri on ollut aina lähellä sydäntä. Ensimmäisen kerran hän muistaa kipparoinensa perheensä soutuvenettä Nurmeksen ulkopuolella kymmenvuotiaana. Mukana veneessä oli vain häntä kaksi vuotta nuorempi Matti-veli.

Laivanrakennukseen hän pääsi mukaan vuonna 1948, kun paikka Hollmingilla aukesi sotakorvauskuunareiden parissa, 38-vuotisen työuransa aikana Kivinen ehti Hollmingilla työskennellä monen laivan parissa. Hän on jatkanut suunnittelutoita myös eläkeläisenä. Monien laivojen lisäksi hän on ollut vaikuttamassa muun muassa Syväraumanlahden Kiikartorin rakentamisessa.

– Hollmingin telakan piirtämässä työskennellessäni alkuperäisen tornin piirustukset ajautuivat minulle vuorineuvos **Reino Salon** kautta. Myöhemmin hän alkoi puhua tornin ra-

Esa Urhonen

Heikki Kivinen ja Jukka O. Mattila ovat tehneet yhteistyötä aiemminkin. Suomen ensimmäinen, vuonna 1986 rakennettu Foucault'n heiluri Eurajoen vesitorissa on Mattilan käsialaa. Kivinen suunnitteli heiluriin teräslangan yläpään edelleen hyvin toimivan nivelen.

kentämisestä uudelleen kuvien perusteella.

– Sanoin, ettei niitä tarvitse piirtää uudestaan. Minulla on edelleen ne alkuperäiset, Kivinen naurahtaa.

Virkeä tarinaniskijä

Kivinen toteaa, ettei hän ole mikään kova tarinanarktoja. Pit-

kän elämäkokemuksen myötä hienoja juttuja kuitenkin tuntuu riittävän monenkin kirjan edestä. Kirjan tarinat ovat itse asiassa yhden purjehdusmatkan ajalta. Tekstinä on kaksikon matkalla käymä dialogi rydytettynä yli 90 kuvalla tai piirroksella.

– Jo vuonna 2005 minulla

kävi kirjaidea mielessä, mutta silloin minulla ei ollut kunnon sanelinta. Vuonna 2010 purjehdimme hänen s/y Catharinalaan Kustavin Katanpään. Iltaisin teimme aina haastattelut, Mattila sanoo.

– Oli ilo katsella silloin 83-vuotiaan merenkävijän työskentelyä. Harva siinä iässä enää

menee keulakannella ilman mitään turvalajaita.

Kivinen ei ole Catharinalla purjehtinut enää vuoteen. Aluksessa on sen verran korjattavaa, ettei hänellä riitä enää puhtia kunnostaa sitä vesille.

– Hävettää, kun joutuu paattia maissa pitämään, hän tuumaa.

Jokaisella paatilla tarina

Kirjaan tallentui monien hyvien tarinoiden lisäksi yksityiskohdaisia kertomuksia Kivisen kahdestatoista veneestä. Jokaisen yksilön takana on mielenkiintoisia tarinoita aina hankinnasta lähtien. Yksi erikoisimmista oli Solmu-aluksen saaminen Helsingistä Raumalle vuonna 1949. Kivinen ja **Niilo "Ööli" Halminen** olivat päättäneet purjehtia Porkkalan vuokra-alueen ympäri.

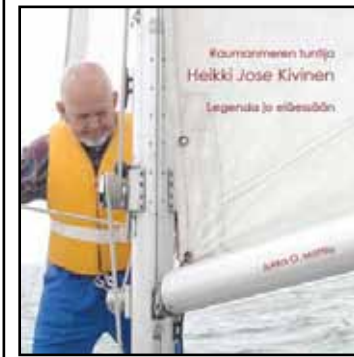
– Ajoimme vedenalaiseen kariiin, jonka päälle paatti jäi pomppimaan. Lopulta pääsimme irti, mutta vuotojen vuoksi piti palata Helsinkiin. Perillä eivät meinanneet ensin nostaa paattia maihin, mutta heltyivät kun kerroin että Ööli pumppaa juuri vettä kaikin keinoin ettemme uppoaisi. Rahtasimme lopulta paatin junavaunuun ja matkustimme itse makuuvauvussa Raumalle.

Ystävyys alkoi merillä

Kivisen ja kirjan kirjoittaneen Mattilan ystävyys alkoi osuvasi vesillä. Eurajoen lukion matemaattisten aineiden vanhempainlehtorina vuosina 1969–1986 toiminut Mattila hankki veneen Luvialta vuonna 1971, mutta purjehdustaidoissa oli puutteita.

– En ollut jalallanikaan astunut purjeveneeseen ja minua kehoitettiin ottamaan Heikki Kiviseen yhteyttä. Hänen sanottiin tietävän purjehtimisesta kaiken. Teimme koepurjehduksen. Jo seuraavalla viikolla Heikki soitti, että hänellä on moottori tarjolla siihen veneeseen. Siitä ystävyys lähti.

No mistä Kivisen lisänimi Jose tulee? Kirjan mukaan aikoinaan Seura-lehdessä oli sarjakoma Jose Cariocasta, Amazonin asiantuntijasta. Raumalla oli sen jälkeen oma Jose, Raumanmeren erikoistuntija.

Heikki Kivinen – legenda jo eläessään

- 1) Esittely ja verkkomyynti: www.jukkaomattila.fi
- 2) Vanhan Rauman Kirjakauppa
- 3) Info-Kirjakauppa Rauma

Jukka O. Mattilan taittama kirja puolisonsa Leila Mélartin isän muistelmista:

Miksi ette osta Messerschmittejä meiltä?

Esittely ja verkkomyynti: <http://personal.inet.fi/koti/omelart>